

Oplegger bij sheets afschalingsstrategie ACC**28 januari 2021**Aanleiding en samenhang met routekaart en inschalingssystematiek*Routekaart en inschalingssystematiek*

In de ACC van 25 januari jl. zijn de herijkte routekaart en inschalingssystematiek besproken. Deze instrumenten hebben tot doel bij toenemende virusverspreiding de circulatie terug te dringen en bij afnemende virusverspreiding te voorkomen dat de circulatie toch weer toeneemt. Met de nieuwe systematiek kan sneller worden geïntervenieerd en de risiconiveaus 'waakzaam' en 'zorgelijk' zijn verzwaaard. Met de nieuwe routekaart wordt de politieke opdracht ingevuld om voorspelbaarheid en duidelijkheid te bieden over welke maatregelen wanneer gelden. Elke 3 weken wordt de routekaart met signaalwaardes getoetst door het OMT zodat de invloed van vaccinatiegraad, testbeleid en eventuele nieuwe mutaties kan worden meegewogen.

Logischerwijs volgt hieruit dat de maatregelen in de niveaus 'zorgelijk' en 'waakzaam' in de routekaart nog relatief streng zijn. Er is behoefte aan perspectief op 'niveau 0': hoe ziet dat eruit en hoe komen we daar? Bij de presentatie van de routekaart is het van belang dit perspectief te schetsen.

Afschalingssystematiek

Hiertoe is langs de lijnen en indeling van de routekaart een afschalingsstrategie ontwikkeld in samenwerking tussen VWS, NCTV en DGSC19. In de interdepartementale werkgroep routekaart (EZK, FIN, IenW, NCTV, OCW, SZW, VWS (vz)), aangevuld met DGSC19, en het DOC is deze afschalingsstrategie besproken. De werkgroep heeft de afschaling gewogen aan de hand van het sociaal-economisch afwegingskader dat ook is gehanteerd voor de weging van de maatregelen zoals die nu in de routekaart staan (zie bijlage 1).

Opschalen moet snel, de pakketten uit de routekaart helpen daarbij; afschalen moet behoedzaam gebeuren: er moet genoeg tijd zijn voor de zorg om te herstellen. De bedbezetting moet kunnen afnemen, de niet-Covid-zorg moet weer toegankelijk worden. Het OMT heeft eerder geadviseerd - vanuit het epidemiologisch beeld - af te schalen in één stap: strenge maatregelen vasthouden tot de signaalwaardes van risiconiveau 'waakzaam' zijn bereikt. Bij de uitwerking van de routekaart is bepaald om een tussenstap te maken in 'zorgelijk'. Dit uitgangspunt is opgenomen in de inschalingssystematiek die sinds enige tijd voorligt bij het OMT voor advies en waar het OMT vrijdag over vergadert. Bij de bespreking van de afschaling kwam naar boven dat het ook mogelijk is om kleinere tussenstappen terug te zetten. Vanwege de hoeveelheid variabelen in het kader van vaccinatie, testen, maatregelen, nieuwe varianten. Deze mogelijkheid van kleinere stappen is uitgewerkt in de bijgesloten sheets (zie bijlage 2). De fasen in afschaling sluiten aan bij de risiconiveaus in de routekaart.

Naar aanleiding van de bespreking op 26 januari in het DOC en de werkgroep zijn de sheets afschalingsstrategie aangepast. De belangrijkste aanpassingen betreffen:

- de toelichting op het flankerend beleid is aangevuld (sheet nrs. 2 en 9 t/m 13);
- in de grafiek (sheet nr. 7) is de gele lijn, nr. 8: 'Maatschappelijke steunpakketten' toegevoegd; verder is het verloop van een aantal lijnen n.a.v. opmerkingen aangepast;
- in de grafiek is 'niveau 0' weergegeven door lijnen op nul te laten uitkomen;
- de aansluiting op de routekaart is verbeterd (m.n. sheet nr. 9 fase 4: maatregelen MBO, HBO, WO);
- er is toegelicht waarom maatregelen buitenlandse reizen niet in de afschalingsstrategie zijn opgenomen (sheet nr. 4)

Beslispunten:

Hieronder puntsgewijs een weergave van beslispunten met een aantal noties:

- Met betrekking tot de grafiek:
 - Belangrijke notie is dat deze grafiek niet bedoeld is voor publiekscommunicatie en een eerste visualisatie is van hoe zaken op elkaar kunnen inwerken. Er ligt nadrukkelijk geen data aan ten grondslag.
 - De horizontale as bevat geen concrete tijdsaanduiding. Sommige leden van zowel DOC19 als de werkgroep gaven aan graag indicatief een tijdsaanduiding te willen zien, vanwege de wens om perspectief te bieden; tegelijkertijd waren er ook leden die ervoor pleiten hiermee terughoudend te zijn vanwege het ontbreken van concrete data.
Beslispunt 1: vindt de ACC dat een tijdsindicatie moet worden opgenomen?
- Met betrekking tot de vijf fases op de laatste vijf pagina's van de presentatie:
 - In de sheets is een prioriteitsvolgorde opgenomen voor afschaling van maatregelen. Dat geeft enerzijds duidelijkheid en perspectief, aan de andere kant moeten we conservatief zijn in het scheppen van verwachtingen aangezien er nog veel onzeker is. Onder meer het epidemiologisch beeld, de naleving en OMT-advisering in de loop van de tijd zullen medebepalend zijn. Sommige leden van DOC19 en de werkgroep willen alle fasen uitwerken en vrij precies communiceren, een andere overweging is om hoofdlijnen te communiceren over de fasen nu alleen fase 4 uitwerken en in de kamerbrief opnemen.
Beslispunt 2: vindt de ACC dat alleen fase 4 moet worden uitgewerkt in de kamerbrief van 2 februari a.s. en de overige fasen niet?
 - Zowel DOC19 als de werkgroep vinden onderbouwing ('redenatie') van de volgorde (prioritering) van de verschillende stapjes per fase belangrijk. Wenselijk zou zijn dat de prioritering op basis van veronderstelde effecten op virusverspreiding, maatschappij en economie zou worden onderbouwd. En dat bij de prioritering rekening wordt gehouden met het zoveel mogelijk beperken van maatregelen die structurele schade met zich meebrengen. De werkgroep geeft een check op het sociaal-economisch afwegingskader mee ter discussie en onderbouwing van de besluitvorming door de ACC (zie bijlage 1). Er is geen inschatting gemaakt van het effect van de individuele maatregelen op de virusverspreiding (reproductiegetal). De werkgroep heeft de uitkomst van het afwegingskader als uitgangspunt in de prioritering verwerkt, en komt tot de volgende beslispunten met betrekking tot fase 4 (sheet nr. 8):
 Op basis van de weging van de totale impact van maatregelen voor de samenleving en economie zou het loslaten van de avondklok pas als stap 8 in fase 4 aan de orde komen. Ten opzichte van de andere beperkingen is het effect van de avondklok op maatschappij en economie beperkt. In het licht van politieke weging is het voorstel om de avondklok eerder in de volgorde, in stap 2, op te heffen, al was er in de werkgroep een breed gedeelte voorkeur om dit pas na het openen van alle onderwijs te doen, in verband met de weging van de totale impact van maatregelen voor burgers en economie.
Beslispunt 3: Akkoord met plek avondklok in de volgorde?
 Voor 'click en collect' wordt advies aan OMT gevraagd. 'Click en collect' staat nu in dezelfde stap als het openen van niet-essentiële detailhandel als optie in plaats daarvan. Een andere mogelijkheid is om 'click en collect' naar voren te halen.
Beslispunt 4: Akkoord met de plek van 'click en collect' in de volgorde?
- Is de ACC akkoord met aanpassen en doorgeleiden van de sheets naar de MCC van vrijdag 29 januari?